

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

Telefon-szám: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN

egész évre K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egy hónapra K 2—
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN

egész évre K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egy hónapra K 2 40
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.

Telefon-szám: 305.

Szeged, 1913.

II. évfolyam 132. szám.

Vasárnap, június 8.

Pályaválasztás.

Néhány nap és pár száz szegedi és több ezer más városbeli ifju azt fogja érezni, hogy most, az érettségi bizonyítvánnyal a kezében, tulajdonképen — semmi. Eddig legalább tanulók voltak, de az érettségi után igazán semmik. Az érettségi bizonyítvány megszerzése fölött érzett öröm, amely őszinte és bensőséges, ép oly rövid ideig tartó. A nyakukba szakad a pályaválasztás gondja, hogy ne mondjuk terhe.

Egy egész élet célja, tartalma, boldogsága vagy boldogtalansága függ attól, hogy helyesen választják-e meg életpályájukat vagy helytelenül. S mert ilyen fontos ez a lépés, mentségünk legyen, hogy evvel az agyoncsépeltnék látszó témával foglalkozunk itt, lapunk vezető helyén. Agyoncsépeltek azoknak, akik túl vannak a pályaválasztás gondjain, de főfontosságú és új azoknak, akik pályaválasztás előtt állanak.

A legtöbb ifju ugyan érzi lelkében valamely pályára hivatottságát és minden nagyobb nehézség nélkül tudná magát egyik vagy másik pályára elhatározni, sajnos azonban, a legtöbb esetben nem a tehetség és hajlam, hanem sok mindenféle más körülmény, sokszor lényegtelennek

látszó mellékkörülmény dönti meg és dönti el elhatározásunkat és sorsunkat. Az anyagi mód, a szülői akarat, esetleg ellenkezés, egyik-másik pálya tulzsufaltsága mindmegannyi meghatározó és korlátozó tényező a pályaválasztásban. A legfontosabb ezek között kétségtelenül az utolsó. A nincstelenség legyőzhető az igények leszállítással, a nélkülözni tudással, munkával és szorgalommal; a szülői akarat és ellenkezés rábeszéléssel és meggyőzéssel, de egyes pályák tulzsufaltságán változtatni erőnket meghaladó és biztos kudarcra járó vállalkozás lenne. Hofrichter ugyan megpróbálkozott vele, hogy valamiképen ezen a bajon is segítsen, de tudjuk, hogy az ő módszerét normális agyrendszerű és ép, morális érzékkel bíró ember nem veheti számítása alapjául.

A pályaválasztásnál tehát a legdöntőbb és leginkább számottevő tényezőül az egyes pályákon mutatkozó emberhiányt vagy emberbőséget kell elfogadnunk. Már félig elhibázta pályaválasztását, aki makacsul és csökönyösen ragaszkodik egy bizonyos pályához, bár ennek a pályának a tulzsufaltságáról meg van győződve. Itt csak egy mentség lehet, még pedig az, ha az ahhoz a pályához megkívánt képességek és tehetség ereje legalább is akkora, mint a hajlam szívóssága. Tehát csak kiváló tehetség engedje meg magának azt a

fényűzést a pályaválasztásnál, hogy egy minden emberi számítás szerint emberanyaggal jó időre ellátott pályára lépjen. Az igazi tehetség ilyen pályán is utat fog magának törni és találni az érvényesülésre, de jaj a tucat vagy még azon is aluli tehetségeknek! Ebből következik, hogy a pályaválasztásban a szivbeli hajlandóságnak nem egyszer kompromisszumra kell lépnie az ésszel, magát az észet pedig az élet szükségleteinek fölismérése kell, hogy irányítsa.

Ennek a kérlelhetetlen igazságnak a fölismérése 18—20 éves ifjak az iskolában magukba szedett és beléjük nevelt deálizmusuknál fogva sokszor alig képesek, itt kezdődik tehát a szülők fölvilágosító, tanácsadó szerepe.

A pályaválasztás ugyan elsősorban annak a kérdésnek az eldöntése, ki mi módon, milyen működési körben akarja a maga és majdan alapítandó családja számára a kenyeret, de a kenyéren kívül sok mindenféle egyéb életszükségletét megkeresni, ámde nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy azért a pályaválasztás nem csupán — gyomorkérdés. Nem szabad elfelejtenünk, hogy nemcsak a magunké és a családunké vagyunk, hanem gondoljunk arra is, hogy amikor jogunk van megkövetelni a társadalomtól és nemzettől becsületes munkánkért megélhetésünket, sőt jó-

Egy különös fiatal emberről.

Irtá: Kudy Gyula.

A zombékok között két vadász ballagott. Holdas éjjel volt, kacsá-huzásról mentek hazafelé, egy mezitlábás suhanc cipelte utánuk a kacsákat. Az egyik vadász szürkehajú, katonástartású, idős uriember volt, szélesvállú és fölpedert bajszú, hogy el ne felejtssük. A másik vadász ellenben cingár, fiatal ember és szemüveg az orrán. Emez a fiatal Deutsch doktor volt, töméntelen földeknek ura; a másik Szentgály, penzionált lovaskapitány. A kapitány is a környéken lakott, a feleségének, aki miatt a lovasságot otthagya, volt itt valami kis birtoka, azt igazgatta, toldozta-foltozta, amint Nagylelkű Fülöp würtembergi herceg lovasezredének egy elsőosztályú kapitányától telhetik.

Deutsch doktor mostanában került haza a külföldi egyeteméről, ahol már évek óta kóborolt. Kóborolt pedig azért, mert az öreg Deutsch, aki nem volt se doktor, se János, mint fia, hanem becsületes Mór, irtózatosskandalumot csinált, midőn fia egy színésznőt akart oltárhoz vezetni. A fiu külföldre menekült apja borzasztó haragja elől és csupán Münchenből merte megírni az öregnek, hogy véleménye szerint mindenki gazember, aki nem a szive hajlama szerint nősül; ő a maga részéről, ha valamikor nősülni fog, a szive szavára hallgat. Lencius, a lélek alaplemeinek első magyarázója és professzor a

heidelbergi egyetemen, köztudomás szerint immár harminc esztendeje egy cigánynővel él boldog családi életet, pedig a világhírű tudós azonkívül még a protestáns egyház lelkesze is. Dr. Deutsch János, ha cigánynővel lesz boldog, cigánynő lesz a felesége. Ezt a fiatal Deutsch irtá az öregnek és a levelet az öreg Deutsch barátai és rokonai a vármegyei kaszinóban formálisan elégették. Évek multak el, az öreg megbocsátott egyetlen fiának, hívta haza, de a doktor nem jött. Szikora, az uradalom igazgatója, a vatikáni könyvtárból ásta ki, midőn az öreg Deutsch már régen a gyönki kriptában aludta örök álmát.

Már tavasz óta lakta a kastély tornyát, amit hajdan parádéból építettek és Szentgályn kívül senkivel sem barátkozott. A nyugalmazott lovaskapitány nagyon jóra való ember volt. Olyan ilegmatikus volt, mint egy bölény és szemhunyorítás nélkül hallgatta a fiatal Deutsch elmékedéseit, amelyekkel az új földesur a vadászokat füszerelte. A kapitány ellődözte a saját patrónjait, majd társa patrónjait, a szolgálány, aki velük volt, a roskadásig megterhelhetett vaddal, récével, nyullal, fogollyal, majd pipára gyújtott a penzionált hadfi és főbolintással hallgatta a doktort.

A fiatal Deutschnak kedves témája volt a szociálizmus. Szive mélyéből szociálista volt és budapesti tartózkodása alatt többször majd lecsukták, izgatás miatt.

Ha az apám szegény ember lett volna,

munkásvezér lennék. Az a legszebb pálya, — szokta volt mondani és a kapitány bölintgatott hozzá. Magában csendesesen bolondnak tartotta fiatal barátját. Egyszer mégis azt mondta neki:

— Meg kéne házasodni, vagy mi: akkor tán felhagyna az izgásgással, doktorkám!

— Én már sohasem vetem le eszméimet. Harminc éves vagyok és mostanig még mindig csak azt láttam, hogy az emberiség rab-szolgaságban sinylődik és rab minden fényes, igaz gondolat, mert nem férközhetik az emberekhez a társadalmi sötétség miatt...

Értette-e ezt a lovaskapitány? Nem tudni. Szeliden így szólt:

— Asszony nélkül üres az a nagy kastély, Jánoskám.

— Üres, üres, de mégis csak jobb, mint ha a szeszgyáros Glück leánya ülne benne, vagy Grobovics Jacza, a milliomos sertés-kupec leánya. De még jobb, hogy az itteni tönkrement gentry urakkal nem barátkozom. Nemesi kisasszonyra sincs szükségem.

A lovaskapitány sértődötten köhntett. (Ehez a témához értett.)

— Kicsinyli a dzsentrit, bácsikám? Talán valami baronesszre pályáz?

Deutsch doktor erre úgy nevetett, hogy meg kellett neki állni a sötét erdei uton, a hová befordultak. Jódarabig nevetett és aztán egy szót sem szólt. A kapitány magától is belátta, hogy felesleges volt kérdése, így másról kezdtek beszélgetni. Lovakról, földekről, szarvasmarhákról.